

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Επιμορφωτικό – υποστηρικτικό υλικό
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και
την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

Οι Ρουτίνες Σκέψης ως στρατηγικές για την καλλιέργεια Δεξιοτήτων του Νου στο Νηπιαγωγείο 3

Παράδειγμα εφαρμογής της μεθοδολογίας υλοποίησης: Το παιχνίδι των λεπτομερειών 4

Παράδειγμα εφαρμογής της μεθοδολογίας υλοποίησης: Βλέπω, σκέφτομαι, αναρωτιέμαι..... 6

Πίνακας με ενδεικτικές παραπομπές στο ΠΣ 9

Πίνακας με ενδεικτικά παραδείγματα και παραπομπή σε δοκιμασμένα προγράμματα της Σχολικής Ζωής και Σχολικών Δραστηριοτήτων..... 10

Παράρτημα με περιγραφή ενδεικτικών δράσεων 10

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ –
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ & ΕΥΘΥΝΗ

1. Δεξιότητες του Νου και Αναστοχασμός

Οι Ρουτίνες Σκέψης ως στρατηγικές για την καλλιέργεια Δεξιοτήτων του
Νου στο Νηπιαγωγείο

Άννα Μουταφίδου

Παράδειγμα εφαρμογής της μεθοδολογίας υλοποίησης: Το παιχνίδι των λεπτομερειών

Στόχοι:

Οι μαθητές/τριες αναμένεται:

- να γνωρίσουν το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας
- να κατανοήσουν τις συνέπειες του φαινομένου
- να γνωρίσουν τη μαθησιακή αρχή της παρατεταμένης και λεπτομερούς παρατήρησης
- να διερευνήσουν διαφορετικές οπτικές
- να καλλιεργήσουν τη μεταφορική σκέψη

Το παιχνίδι των λεπτομερειών

Στην ολομέλεια παρουσιάζουμε στους μαθητές/τριες την παρακάτω εικόνα.

Τη χωρίζουμε σε τέσσερα μέρη και στη συνέχεια, ξεκινώντας από το πρώτο τεταρτημόριο (για παράδειγμα το πάνω αριστερά), ενθαρρύνουμε τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν προσεκτικά.

https://www.freepik.com/free-photo/picture-showing-children-violence-school_13133033.htm#page=1&query=bullying&position=1

“image: Freepik.com”. This cover has been designed using resources from Freepik.com

- Τι βλέπετε;
- Μπορείτε να περιγράψετε με περισσότερη λεπτομέρεια;
- Υπάρχει κάποια λεπτομέρεια που δεν έχουμε αναφέρει;

Κάθε μαθητής προσθέτει και μια επιπλέον πληροφορία στην παρατήρηση του προηγούμενου, έτσι ώστε τελικά να αναδειχθούν όλες οι λεπτομέρειες της εικόνας.

2. Μπαίνω (μέσα στο ρόλο)

Σκέψου ένα πρόσωπο από αυτά που βρίσκονται μέσα στην εικόνα. Τοποθέτησε τον εαυτό σου μέσα σε αυτό, έτσι ώστε να δεις τα γεγονότα με αυτή την οπτική.

- Τι μπορεί αυτό το πρόσωπο να αισθάνεται;
- Τι μπορεί να γνωρίζει ή να πιστεύει;
- Τι μπορεί να το ενδιαφέρει;
- Τι μπορεί να αναρωτιέται;
- Γιατί μπορεί να δρα με αυτόν τον τρόπο;

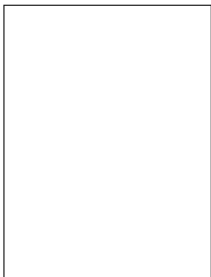
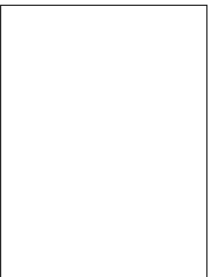

Οι μαθητές καλούνται να αναλάβουν τους δυο ρόλους (θύτη και θύματος) ώστε να εμβαθύνουν και στις δυο οπτικές. Ενθαρρύνονται να απαντήσουν στα παραπάνω ερωτήματα με διάφορους τρόπους και μορφές έκφρασης, όπως ζωγραφική, δραματοποίηση, χορό, κ.ά.

3. Χρώμα, Σύμβολο, Εικόνα

- Αν ο σχολικός εκφοβισμός ήταν χρώμα, ποιο θα ήταν αυτό; Αιτιολογήστε την επιλογή σας.
- Αν ο σχολικός εκφοβισμός ήταν σύμβολο, ποιο θα επιλέγατε; Αιτιολογήστε την επιλογή σας.
- Αν ο σχολικός εκφοβισμός ήταν εικόνα, ποια θα ήταν; Αιτιολογήστε την επιλογή σας.

Οι μαθητές αφού εκφράσουν τις ιδέες τους στην ολομέλεια, μπορούν να συμπληρώσουν το αντίστοιχο φύλλο εργασίας (εικόνα 2).

ΘΕΜΑ: Σχολικός Εκφοβισμός		
Χρωμάτισε	Συμβόλισε	Απεικόνισε
		

Εικόνα 2: Φύλλο εργασίας

Παράδειγμα εφαρμογής της μεθοδολογίας υλοποίησης: Βλέπω, σκέφτομαι, αναρωτιέμαι

Οι μαθητές/τριες αναμένεται:

- να κατανοήσουν πως όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε ένα αξιοπρεπές επίπεδο ζωής, να έχουν φαγητό ρούχα και να ζουν σε ένα ασφαλές σπίτι
- να καλλιεργήσουν δεξιότητες προσεκτικής παρατήρησης, περιγραφής και διατύπωσης ερωτημάτων
- να καλλιεργήσουν τη μεταφορική σκέψη
- να καλλιεργήσουν τη φαντασία τους και να δημιουργήσουν ιστορίες

1. Βλέπω, σκέφτομαι, αναρωτιέμαι

Παρουσιάζουμε στους μαθητές/τριες στην ολομέλεια την παρακάτω εικόνα.

Φωτογραφία από https://pixabay.com/el/users/billycm-2486980/?utm_source=link-attribution&utm_medium=referral&utm_campaign=image&utm_content=2876359 από το https://pixabay.com/el/?utm_source=link-attribution&utm_medium=referral&utm_campaign=image&utm_content=2876359 από το Pixabay

- Παρατηρήστε προσεκτικά την εικόνα. Ονομάστε ό,τι βλέπετε χωρίς να ερμηνεύσετε.
- Με βάση αυτό που είδατε, τι σκέφτεστε; Μπορείτε να υποθέσετε τι έχει συμβεί σε αυτά τα παιδιά; Μπορείτε να υποθέσετε πού ζουν; Πώς είναι η καθημερινή τους ζωή; Τι αισθάνονται;
- Τι αναρωτιέστε; Υπάρχει κάτι που δεν καταλαβαίνετε και θα θέλατε να το διερευνήσετε περισσότερο;

2. Δημιουργικές Συγκρίσεις

Παρατηρήστε προσεκτικά την παρακάτω εικόνα ώστε στη συνέχεια να τη συγκρίνετε με την προηγούμενη.

<https://pixabay.com/el/photos/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%AC-%CE%B1%CE%B4%CE%B5%CE%BB%CF%86%CE%AD%CF%82-%CF%87%CE%B1%CF%81%CE%B9%CF%84%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%BF-%CE%BA%CE%BF%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B9%CE%B1-1869265/>
Φωτογραφία από [Pexels](https://pixabay.com/el/users/pexels-2286921/?utm_source=link-attribution&utm_medium=referral&utm_campaign=image&utm_content=1869265) από το [Pixabay](https://pixabay.com/el/?utm_source=link-attribution&utm_medium=referral&utm_campaign=image&utm_content=1869265)

- Τι ακριβώς συνδέει αυτές τις εικόνες; Παρατηρείτε στοιχεία που μοιάζουν ή είναι ακριβώς ίδια;
- Σε τι ακριβώς διαφέρουν; Μπορείτε να περιγράψετε;
- Συγκρίνετε τις δυο εικόνες και σκεφτείτε ποιο παιδί θα θέλατε να είστε.
- Αν η κάθε φωτογραφία ήταν ένα συναίσθημα, ποιο θα ήταν;
- Αν κάθε εικόνα ήταν ένα τραγούδι, τι μουσική θα είχε;

3. Αρχή, μέση, τέλος

Οι μαθητές θα αξιοποιήσουν την πρώτη εικόνα για να δημιουργήσουν τις δικές τους ιστορίες, χρησιμοποιώντας τη φαντασία τους και επεκτείνοντας τις ιδέες τους.

- Αν αυτή η εικόνα ήταν η αρχή μιας ιστορίας, ποια θα ήταν αυτή;
- Αν αυτή η εικόνα ήταν η μέση μιας ιστορίας, τι μπορεί να είχε συμβεί πριν; Τι συνέβη μετά;
- Αν αυτή η εικόνα ήταν το τέλος μιας ιστορίας, ποια θα ήταν αυτή;

Οι μαθητές χωρίζονται σε τρεις (ή έξι) ομάδες και η καθεμία αναλαμβάνει να δημιουργήσει μια ιστορία. Στη συνέχεια μπορούν να την εικονογραφήσουν χρησιμοποιώντας τα παρακάτω φύλλα εργασίας.

Δημιουργούμε τη δική μας ιστορία για τα δικαιώματα των παιδιών

Αρχή	Μέση	Τέλος
		

Εικόνα 3: Φύλλο εργασίας 1

Δημιουργούμε τη δική μας ιστορία για τα δικαιώματα των παιδιών

Αρχή	Μέση	Τέλος
		

Εικόνα 4: Φύλλο εργασίας 2

Δημιουργούμε τη δική μας ιστορία για τα δικαιώματα των παιδιών

Αρχή	Μέση	Τέλος
		

Εικόνα 5: Φύλλο εργασίας 3

Πίνακας με ενδεικτικές παραπομπές στο ΠΣ

ΤΑΞΗ	ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΕΠΠΣ	<p>ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ</p> <p>Μέσα σε ένα ασφαλές και πλούσιο σε ερεθίσματα περιβάλλον, καθώς και στο ευρύτερο περιβάλλον έξω από την τάξη, δίνονται πολλές ευκαιρίες στα παιδιά ώστε:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να αναπτύξουν ικανότητες συνεργασίας • να συνειδητοποιούν τη μοναδικότητά τους αλλά και να εντοπίζουν τις ομοιότητες και διαφορές τους με τους άλλους και να τις σέβονται • να γνωρίσουν θρησκευτικές παραδόσεις, να αναπτύσσουν συναισθήματα αγάπης και αδελφότητας για όλα τα πλάσματα της γης • να αντιλαμβάνονται την αλληλεπίδραση του περιβάλλοντος με τις δραστηριότητες του ανθρώπου • να αποκτήσουν θετικές στάσεις και συμπεριφορές για το περιβάλλον • να αναπτύσσουν ενδιαφέρον για ιστορικά γεγονότα, προβλήματα και διλήμματα ανθρώπων διαφορετικών εποχών

Πίνακας με ενδεικτικά παραδείγματα και παραπομπή σε δοκιμασμένα προγράμματα της Σχολικής Ζωής και Σχολικών Δραστηριοτήτων

ΤΙΤΛΟΣ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ
Εκπαιδευτική βαλίτσα 2Π	<p>Η δανειστική εκπαιδευτική βαλίτσα 2Π ταξιδεύει από το 2013 σε δημοτικά και νηπιαγωγεία και δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να προσεγγίσουν την έννοια του Ενεργού Παγκόσμιου Πολίτη. Ο κύριος 2Π, μια κούκλα που ενσαρκώνει τον Παγκόσμιο Πολίτη και τα ταξίδια του, είναι η αφορμή να αναπτυχθούν οι δραστηριότητες και να “ξεκινήσει” και το δικό σας ταξίδι στον κόσμο. Μέσα από μια πληθώρα υλικού τα παιδιά ανακαλύπτουν τι συμβαίνει στο κόσμο και πώς αυτός λειτουργεί, δίνοντάς τους το ερέθισμα να προβληματιστούν για το ποιος είναι ο δικός τους ρόλος μέσα σε αυτόν.</p> <p>https://education.actionaid.gr/dunamikoi-ekpaideutikoi/ekpaideutiko-uliko/daneistiki-valitsa/</p>
«Τα Σχολεία Προστατεύουν το Κλίμα»	<p>Πρόγραμμα που στοχεύει στην ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινότητας σχετικά με την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της κατανάλωσης ενέργειας</p>

Παράρτημα με περιγραφή ενδεικτικών δράσεων

<p>ΜΙΛΑ ΤΩΡΑ (https://milatora.gr/): Δράσεις κατά του Σχολικού Εκφοβισμού και ενίσχυσης του εθελοντισμού</p> <p>ActionAid Ελλάς (https://education.actionaid.gr/dunamikoi-ekpaideutikoi/ekpaideutiko-uliko/daneistiki-valitsa/): Δανειστική Βαλίτσα για το πρόγραμμα «Εκπαιδευτική βαλίτσα 2Π»</p> <p>Σύμπραξης Σχολείων για τη Δημοκρατία στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (https://sympraxisxoleiwn.home.blog/): Ομάδα εκπαιδευτικών που έχει ως κοινό σημείο αναφοράς την εφαρμογή δημοκρατικών τεχνικών και αξιών στη σχολική ζωή και εκπαίδευση.</p> <p>“ΑΝΤΙΓΟΝΗ-Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης για το Ρατσισμό, την Οικολογία, την Ειρήνη και τη Μη Βία”:</p>

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020»
που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

This work is licensed under Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International.
To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη